

III "а" клас

с кл. ръководител Ваня Недкова

СОУ "Вичо Грънчаров"

Гр. Горна Оряховица

ЧЕСТИТ 3-ТИ МАРТ! ЧЕСТИТО ОСВОБОЖДЕНИЕ!

Днес е 3-ти март –
Националният
празник на
Република Бъл-
гария.

На тази дата през 1878 година се ражда *Третата българска държава* – след пет столетия турско владичество, потушено с кръв Априлско въстание и решителна Руско-турска освободителна война с дейно участие на родното опълчение.

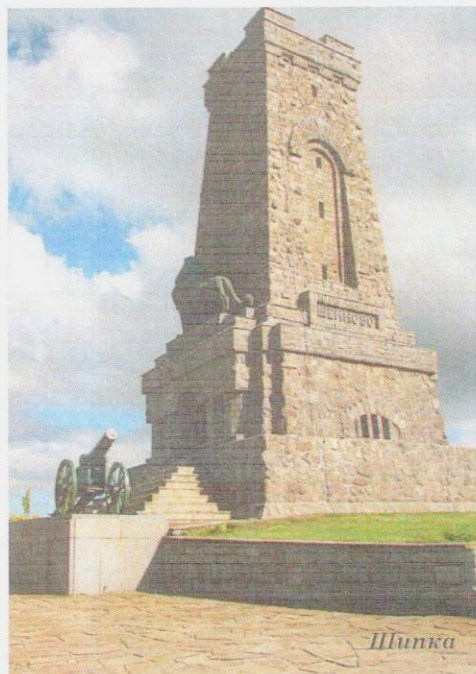

Саадулах бей—посланик на Османската империя в Берлин, външният министър Савфет паша, граф Николай Игнатиев и дипломатът Александър Нелидов подписват Санстефанския мирен договор

Освобождението на България струва скъпо и не идва лесно. Пръв е Паисий Хилендарски, атонският монах, вдъхнал жажда за нов живот на българите със своята „История славянобългарская“.

Следва Възраждането – период на възход и идеали, на борба за знание и вяра. За да дойде освободителното движение с неговите стратегии и герои – Раковски, Левски, Ботев, Каравелов, хъшовете и опълченците.

(продължава на стр. 2)

(продължава от стр. 1)

Руско-турската освободителна война започва през април 1877 година. Нейната кулминация са боевете при връх Шипка, когато българските опълченци удържат със сетни сили турските орди до идването на руските военни.

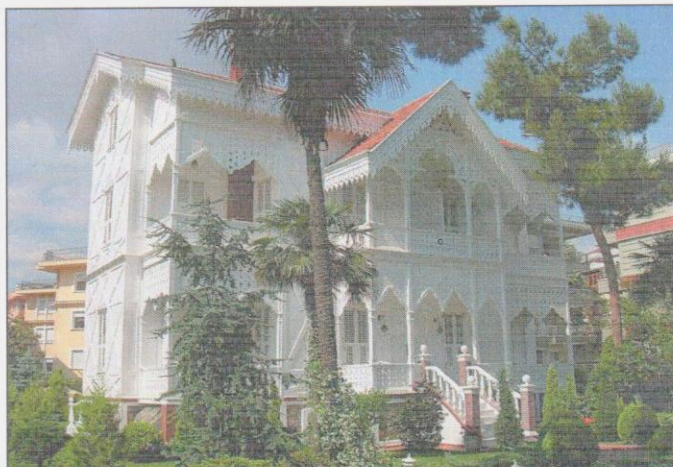
Мирният договор от Сан Стефано (днес квартал Йешилкьой, част от предградието Бакъркьой, разположено на 10 км от историческия център на Истанбул) е подписан от граф Николай Игнатиев и Александър Нелидов от руска страна и от външния министър Савфет Мехмед паша и посланика в Германия Садулах бей от страна на Османската империя (илюстрация стр. 1).

Санстефанска България включва цяла Тракия без Одринско и Гюмюрджинско, което ѝ дава излаз на Бяло море, цяла Македония без Солунско и Халкидическия полуостров, които остават за Турция, както и Южна Добруджа.

Договорът от Сан Стефано провъзгласява България за автономно трибутарно княжество на територията на Мизия, Тракия и Македония. Единството на трите региона олицетворява стремежите, борбите и националните идеали на българите, дочекали да видят Освобождението.

Нейната площ е над 170 000 кв. км. Така изглеждаща картината носи еуфория и радост на българите.

Не така мислят Великите сили, които не са казали тежката си дума. Още повече, че Санстефанският мирен договор е предварителен, което значи че подлежи на одобрение от Великите сили, вторачени в т.нар. горещ "Източен въпрос".

Така изглежда днес къщата в луксозния истанбулски квартал Йешилкьой, в която е бил подписан договорът на 3 март 1878 г.

Седем месеца по-късно от Берлин те пренареждат пъзела на Балканите, орязвайки голяма част от новосъздадената българска държава. Резултатът – създават се Княжество България и Източна Румелия.

За вас информацията събра и систематизира
Борислав Конакчиев

Из "ОПЪЛЧЕНЦИТЕ НА ШИПКА"

11 август 1877

О, Шипка!

Три дѣня младите дружини
 как прохода бранят. Горските долини
 трепетно повтарят на боя ревът.
 Пристъпи ужасни! Дванайсетий път
 гъсти орди лазят по урвата дива
 и тела я стелят, и кръв я залива.
 Бури подир бури! Рояк след рояк!

.....

Тогава Столетов, нашия генерал,
 ревна гороломно: "Млади опълченци,
 венчайте България с лаврови венци!
 на вашата сила царят повери
 прохода, войната и себе дори!"
 При тез думи силни дружините горди
 очакват геройски душманските орди
 бесни и шумещи! О, геройски час!

.....

И днес йощ Балканът, щом буря зафа-
 ца,
 спомня тоз ден бурен, шуми и препраца
 славата му дивна като някой ек
 от урва на урва и от век на век!

Иван Вазов

Генерал-майор Николай Г. Столетов (1834-1912), началник на Българското опълчение

В навечерието на Руско-турската война (1877-1878) генерал-майор Столетов е назначен за командир на новосформираното Българско опълчение, включено в състава на Предния отряд (на генерал-лейтенант Йосиф Гурко). Участва в боевете при Стара Загора.

Командир на Шипченския отряд, включващ Българско опълчение и Габровския отряд (на генерал-майор Валериан Дерожински). Лично командва защитата на Шипка през август 1877 г. срещу Западната османска армия. Заменен на шипченската позиция от генерал-лейтенант Фьодор Радецки. Командир на Българското опълчение до края на военните действия.

Командва руския авангард при зимното преминаване на Стара планина от дясната колона на Южния отряд. Участва в решителната победа при Шейново.

ЛЕГЕНДА:

1. Чл. 6. България се издига в автономно, поданно княжество, с християнско правителство и народна милиция.

Окончателните граници на княжеството ще бъдат определени от една особена руско-турска комисия преди изпразването на Румелия от руската императорска войска. Тази комисия ще държи сметка в тези си работи за промените, които трябва да направи на мястото на главното трасе, за принципа на народността на болшинството жители на покрайнините според основите на мира, както и за топографските нужди и за практическите интереси на съобщенията на местното население.

Пространството на българското княжество е определено в общи черти върху тук приложената карта, която ще трябва да служи за основа на окончателното разграничение. Като се отделя от новата граница на сръбското княжество, граничната линия ще следва западната граница на Вранянската каза до планинската верига Карадаг. Като завива на запад, линията ще следва западните граници на Кумановската, Кочанската и Тетовската каза до планината Кораб; оттам – по реката Велешница до вливането и в Черни Дрин. Като отива на юг по Дрин и след това по западната граница на Охридската каза към планината Лина, границата ще следва западните граници на казите Корча и Старово до планината Грамос. След това през Костурското езеро граничната линия ще стигне до реката Мъгленица и след като следва нейното течение и мине южно от Яница (Енидже Вардар), ще се отправи през устието на Вардар и през Галико към селата Парга и Сарайкъой; оттам – през средата на езерото Вешикгьол към устието на Струма и Места и по морския бряг до Буругьол; по-нататък, вземайки североизточно направление към планината Чалтепе, през Родопската планинска верига до планината Крушово, през черните Балкани (Карабалкан), през планините Ешекулачи, Чепелион, Кара-колас и Ишиклар до реката Арда. Оттам граничната линия ще бъде трасирана по направление на гр. Чирмен и като остава на юг гр. Одрин, през селата Сюгюлю, Карахамза, Арнаутчени, Акарджи и Енидже до реката Теке Дереси. Като следва течението на Теке Дереси и на Чорлу Дереси до Люлебургаз и оттам през реката Суджакдере до селото Сергюен, граничната линия ще отиде през височините направо към Хаким Табияси, гдето ще достигне Черно море. Тя ще остави морския бряг при Мангалия и следвайки южните граници на Тулчанския санджак, ще достигне Дунава над Расово.”

Из Санстефански мирен договор, сключен между Русия и Турция на 19 февруари /3 март/ 1878 г.